

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres referanse 16/3693
Vår referanse 2016/8030-2 461.0 OH
Saksbehandler Ola Hegge, tlf. 61 26 60 61

Dato 07.02.2016

Forslag til endringer i vannressursloven og jordloven - høringsuttalelse

Vi viser til Deres brev av 02.12.16 vedrørende høring av forslag til endringer i vannressursloven og jordloven.

Forslag til endringer i vannressursloven

Nasjonale laksevassdrag og laksefjorder

Det forekommer ingen lakseførende vassdrag i Oppland. Fylkesmannen har derfor ikke vurdert forslaget.

Forslag vedrørende reguleringen av grunnvann

Vi har ingen merknader til forslaget.

Pålegg om retting

Forslaget innebærer at vassdragsmyndighetens hjemmel til å pålegge retting utvides, slik at den både hjemler pålegg om retting av fysiske tiltak som ved gjeldende bestemmelse, og i tillegg hjemler pålegg om retting av andre forhold som er i strid med loven og dens forskrifter eller vedtak i medhold av loven. Fylkesmannen ser det som viktig at loven gir nødvendige hjemler for å gi pålegg som sikrer at bestemmelser i loven eller vedtak fattet med hjemmel i loven blir etterfulgt. Vi støtter derfor forslaget.

Overføring av myndighet for mindre vannkraftsaker til kommunene

Forslaget innebærer at myndigheten til å fatte vedtak i konsesjonssaker vedrørende vannkraftverk med effekt på inntil 1 MW skal overføres fra fylkeskommunen til kommunen. Unntatt fra forslaget er vannkraftverk i vernede vassdrag og i nasjonale laksevassdrag, hvor myndigheten skal ligge til NVE. Dersom det er konkurrerende prosjekter i samme vassdrag, flere mindre prosjekter i samme vassdrag eller utbyggingsplaner som berører flere kommuner foreslår departementet at kommunen må forelegge saken for NVE for uttalelse før vedtak kan fattes. Mens fylkeskommunen har hatt myndighet til å fatte vedtak i slike konsesjonssaker, har NVE vært saksutreder. Departementet foreslår imidlertid at også oppgaven med saksutredning overføres til kommunene. Oppfølging av konsesjonsgitte kraftverk der kommunen har vært vedtaksmyndighet, foreslås lagt til kommunen for oppfølging i byggefasen, men NVE vil fortsatt være myndighet etter damsikkerhetsforskriften. Oppfølging i driftsfasen foreslås lagt til NVE.

Fylkesmannen støtter det generelle ønsket om å overføre mer myndighet til kommunene. Vi mener imidlertid at det konkrete saksområdet som her foreslås ikke egner seg for delegering til

kommunene. Den enkelte kommune vil stort sett ha meget få saker av denne type. I Oppland vil det kunne dreie seg om 0 – 2 saker pr 10 år for en kommune. Det er også vårt klare inntrykk at saksmengden er avtagende. Konesjonsbehandling av vannkraftverk krever betydelig spisskompetanse. Det vil være krevende for kommunene å opparbeide god nok kompetanse på dette med den sporadiske saksmengden som kan forventes. Det vil derfor være svært ressurskrevende for en kommune å behandle slike saker på en faglig tilfredsstillende måte. Vi vil derfor foreslå at myndigheten til å fatte konsesjonsvedtak ikke delegeres til kommunene. På faglig grunnlag mener vi myndigheten bør legges tilbake til NVE, som har spisskompetanse på saksfeltet. Det vil samle saksbehandlingen av små vannkraftverk som krever konsesjon hos en instans. Alternativt bør myndigheten beholdes i fylkeskommunene, som i dag. Vårt inntrykk er at kommunene i dag har stor innflytelse på konsesjonsbehandlingen av små vannkraftverk gjennom sine høringsuttalelser, og vi mener det fortsatt vil være mest hensiktsmessig at hensynet til lokaldemokratisk innflytelse ivaretas gjennom vektlegging av kommunenes høringsuttalelser. Departementet foreslår at klagebehandling av kommunale vedtak ved delegasjon av myndigheten ikke skal flyttes til Fylkesmannen, men beholdes i OED. Vi mener det vil være mest rasjonelt at all klagebehandling på vedtak om konsesjon til vannkraftverk legges til en instans uavhengig av størrelsen på vannkraftverket, og støtter derfor forslaget om at OED skal være klageinstans.

Myndigheten til å følge opp etableringen av konsesjonsgitte kraftverk opp til 1 MW i byggefasen mener vi kan delegeres til kommunene som foreslått, selv om vedtaksmyndighet i konsesjonsspørsmålet legges til NVE. Kommunene følger i dag opp en rekke større byggeprosjekter som bygningsmyndighet, og har gode forutsetninger til også å kunne ivareta denne oppgaven når det gjelder mindre vannkraftutbygginger.

Forslag om endringer i jordlova

Det framgår av høringsbrevet at departementet mener at jordloven ikke gjelder når energi- eller vassdragsmyndighetene har gitt endelig samtykke for anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi eller for anlegg for produksjon av elektrisk energi etter energiloven § 3-1 tredje ledd, vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. Departementet mener også at unntaket fra omdisponeringsbestemmelsene i § 9 gjelder bare vassdragstiltak med tillatelse etter vannressursloven. Departementet har bemerket at jordloven § 2 har vært vanskelig å praktisere for kommunene og mener det er behov for å klargjøre forholdet mellom jordlova og energi- og vassdragslovgivingen. Departementet skriver at det er behov for å klargjøre forholdet mellom jordlova og energi- og vassdragslovgivingen. Forslaget vil forenkle behandlingen av slike saker, samtidig som hensynet til jordvern ivaretas fullt ut gjennom konsesjonsbehandlingen.

Fylkesmannen i Oppland fraråder å fjerne kravet om delingstillatelse etter jordloven §§ 9 og 12 for erverv av fallrettigheter.

Fylkesmannen i Oppland er enig i at det er behov for kunnskap om lovene for å behandle sakene på en samfunnsmessig forsvarlig måte. Vi er imidlertid uenige i at fjerning av ansvaret for vern av arealressursene fra jordloven til energiloven vil forenkle saksbehandling og sikre ressursene på en forsvarlig måte. De hensynene som gjorde seg gjeldende ved innføring av jordloven gjør seg fortsatt gjeldende, og de hensynene loven skal ta hensyn til ivaretas ikke tilstrekkelig gjennom annet lovverk. En endring av gjeldende lovverk, vil kunne undergrave tilliten til loven og den vil bli vanskeligere å praktisere.

Når det gjelder uklarheter, så oppfatter Fylkesmannen at det går ut på at enkelte utbyggere ikke har vært klar over lovverket, og skaffet seg fallretter før planleggingen av kraftverkene har startet. I energiloven § 1-1 fjerde ledd går det klart fram at «Loven gjelder ikke erverv av eiendomsrett eller bruksrett til vannfall og regulering og utbygging av vassdrag. ...». Fylkesmannen mener erverv av grunnrettigheter er en forutsetning for all anleggsvirksomhet og burde være kjent for utbyggere.

Fylkesmannen mener at de fleste kommuner har god kompetanse for behandling av saker etter jordloven, men at kompetansen etter vannressurslovene kan være en utfordring for kommune. Det er få saker i året, og svært ressurskrevende å bygge opp tilstrekkelig kompetanse innen disse lovene.

Med hilsen

Sigurd Tremoen

Ola Hegge
fung. avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.